

Давидовська Г. І.
канд. істор. наук, старший викладач,
Західноукраїнський національний університет
«Чортківський навчально-науковий інститут підприємництва і бізнесу»,
м. Чортків, Україна
ORCID ID: 0000-0001-7844-6801

СУТНІСТЬ СУЧАСНОГО ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Становлення та розвиток сучасної інноваційної підприємницької діяльності виступає одним з основних напрямків економічного зростання та економічного піднесення країни. Завдяки інноваціям значно відтворюється конкурентоспроможність, залучається до країни потік нових інвестицій.

Підприємництво та інновації являються двома основними чинниками, котрі забезпечують економічне зростання в умовах сучасної глобалізаційної системи. Крім інноваційних технологій та технологічних проривів вводяться і нові методи розвитку ринку й організації праці.

Не кожне підприємство може бути інноваційним, а лише те, яке дозволяє перетворити підприємницький дохід у результаті створення виробництва, використання чи дифузії інноваційного продукту. До суб'єктів інноваційного підприємництва належать підприємства і організації, що здійснюють інноваційну діяльність.

Вивченням питання впровадження інновацій у підприємницький процес займалися багато вчених як закордоном, так і в Україні. Зокрема, Базилевич В.М., Вовк Л.В., Друкер П., Івченкова О. Ю., Крикуненко К. М., Нежиборець В., Шумпетер Й. тощо. Вчені відзначають велику роль інноваційного підприємництва у процесі економічного зростання, як стратегічну складову розвитку національної економіки та як організаційно-економічну систему стратегічного розвитку підприємства чи окремої галузі.

Інноваційне підприємство слід розглядати як підприємство, що: здійснює комплексне новаторство; здійснює науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, та / або здійснює закупівлі нових продуктів та / або технологій; на систематичній основі впроваджує нові науково-технічні рішення у новий чи удосконалений продукт, та / або технологічний процес, та / або організацію діяльності; має високий рівень фінансування інноваційної діяльності; володіє правами інтелектуальної власності; розробляє, виробляє і реалізує інноваційні продукти, обсяг випуску яких у грошовому вимірі перевищує 70% його загального обсягу виробництва [2, с. 141].

Інноваційним підприємством називається підприємницька діяльність, яка спрямовується на створення нових продуктів, технологій та послуг та супроводжується формуванням відповідних методів організації й управління.

Праці австро-американського економіста Й. Шумпетера стали вихідними для розуміння цього різновиду підприємництва [4]. Перечислимо їх принципові ідеї:

- зміни в технології виступають найважливішими компонентами економічного розвитку;
- підприємець розглядається як людина, зусилля якої спрямовані на пошук і реалізацію ринкових можливостей. Значне місце серед останніх посідають такі чинники як: розробка раніше невідомих продуктів, освоєння новаторських ідей, знаходження нових сфер вкладання капіталу, зародження і розвиток передових галузей;
- визначення суттєвої ролі великого і малого інноваційного підприємництва в економічному розвитку.

Сутність сучасного інноваційного підприємництва проявляється через значення та функції в економічній сфері, в соціальному захисті та розвитку суспільства, що являє собою сукупність послідовних елементів: забезпечення, важелі, принципи, умови, функції та ознаки інноваційного підприємництва.

Підприємницькі здібності зумовлені економічним інтересом підприємця, а інтерес виступає його основним стимулом до нових звершень та досягнень на підприємствах даної сфери.

На сьогодні функціонування підприємництва, зокрема, інноваційного, потребує необхідного державного регулювання та підтримки існування в економічному середовищі. Необхідність державної підтримки викликана наступними обставинами: складністю організаційного процесу наукових досліджень; відсутністю інтересу у бізнес-структурі до досягнення соціального ефекту; відсутністю вільної конкуренції у вітчизняних інноваційних підприємствах.

Від ефективності системи економічної мотивації для висококваліфікованих і творчих особистостей, забезпеченості можливостей для реалізації підприємцем власницької мотивації й інтелектуального капіталу мають пряму залежність досягнення інноваційного підприємства. Сучасна інноваційна підприємницька діяльність повинна сформулювати новий ефективний економічний лад, в основі якого лежать науково-технічні досягнення та якісно нові зміни в наявній моделі реалізації інноваційного напрямку національної економіки [1, с. 112].

Основою інноваційного підприємництва є малі інноваційні фірми, котрі являються технологічними лідерами в галузях економіки, що зароджуються та відкривають нові сегменти ринку, розвивають нові виробництва, підвищують науковість і конкурентоспроможність виробництва і таким чином сприяють формуванню нових технологічних укладів.

Великі інноваційні підприємства вирізняються консервативністю та повільно реагують на нові громадські потреби й комерційно вигідне втілення нових ідей у ринковий продукт. А малі підприємства характеризуються високою ефективністю, що пояснюється їх оперативним реагуванням на нові наукові ідеї та рішення конкретних проблем, які пов'язані з отриманням кінцевого результату від реалізації інноваційного продукту. Тому малий і середній бізнес є найбільш оптимальною формою підприємництва в сфері інноваційної діяльності.

До основних переваг малих і середніх підприємств, що підтвержені практикою господарської діяльності всіх країн з ринковою економікою, відносяться наступні: гнучкість і маневреність в ухваленні управлінських рішень, відсутність інерційності в адаптації до технологічних і ринкових умов функціонування, підвищена сприйнятливість до нових, оригінальних інновацій і технологій, порівняно низька капіталомісткість [3, с. 63].

Інноваційне підприємництво є засобом досягнення комерційної мети і основним чинником для безперервного економічного зростання та розвитку. В Україні стан розвитку інноваційного підприємництва формує нормативно-правове забезпечення, сприятливе інвестиційне середовище та економічний стан країни загалом. Питання подальшого розвитку інноваційної підприємницької діяльності в Україні ускладнюється новим етапом розвитку інноваційної підприємницької діяльності. Економічний розвиток та економічне зростання країни в подальшій перспективі формується під впливом її здатності та відповідності адаптуватися до нових технічних та технологічних досягнень та підтримки розвитку інноваційної сфери [1, с. 110].

Розвиток вітчизняної інноваційної діяльності має сповільнений напрям формування, обумовлений рядом факторів. Однак, значна кількість впливових обставин обумовлює значимість та необхідність стабільного розвитку вітчизняного інноваційного підприємництва.

Основними факторами, що прискорюють розвиток підприємницької діяльності є: активізація інтенсивного відтворення виробництва, завдяки впровадженню досягнень науки та техніки; провідна функція наукової діяльності у створенні нового продукту і технології; швидке моральне старіння та фізичний знос основних засобів та предметів виробництва; неспроможність функціонування вітчизняного виробника без підтримки держави; створення та запровадження якісно нового продукту як основи прибуткового функціонування підприємства.

Але в Україні значно загострилася проблема технологічного стану інноваційного виробництва.

Як відомо, для забезпечення розвитку економіки країни та підвищення якості життя населення необхідно створити нову економіку, яка ґрунтується саме на інноваційних досягненнях та буде мати забезпечити економічне зростання в довгостроковій перспективі.

На сьогодні є незначне відхилення у реакції вітчизняної економіки на сучасні світові стратегії розвитку. Однак саме застосування досягнень науково-технічного розвитку та інноваційне партнерство дають можливість побудувати нові економічні відносини та нову економіку з конкурентоспроможними галузями. Для переходу до сучасної технологічної економіки вагоме значення має виважена інноваційна політика. Основною метою даної політики повинно бути ефективне застосування практичних знань та умінь, що забезпечить прибуткове інноваційне функціонування підприємства. Як відомо, наша держава частково відстає від європейських країн за такими показниками, як інноваційна активність та інноваційна спрямованість. Основною причиною такої ситуації є певна сукупність важливих проблем, які залишаються невирішеними в сучасних умовах економічної нестабільності.

Сучасне інноваційне підприємництво виступає як особливий новаторський процес створення нового. Воно є видом господарювання, спрямованим на пошук нових можливостей, на комерційне використання нововведень. Цей вид підприємництва характеризується особливою поведінкою підприємця: наявністю новаторського управлінського мислення, зміною стилю правління, повною готовністю брати на себе весь ризик зі здійснення нового проекту і водночас фінансовою відповідальністю.

Література:

1. Гавриш О. М., Пильнова В. П., Пісковець О. В. Інноваційне підприємництво: сутність, значення та проблеми в сучасних умовах функціонування. *Економіка та держава*. № 12. 2020. С. 109–113.
2. Івченкова О. Ю., Крикуненко К. М. Інноваційне підприємництво як складова стратегії розвитку економіки України. *Економічний вісник Донбасу* № 3(53), 2018. С. 141–146.
3. Нежиборець В. Інноваційне підприємництво як складова економічного зростання. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2014. № 1. С. 63–71.
4. Шумпетер Й. А. Теорія економічного розвитку: Дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу / Пер. з англ. В. Старка. К. : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2011. 242 с.